

SABIEDRISKO
PAKALPOJUMU
REGULĒŠANAS
KOMISIJA

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

par elektroenerģijas cenas prognozi ūdenssaimniecības nozarē

2022.gada 13.oktobris
Rīga

Ūnijas iela 45
Rīga, LV-1039
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

---

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta mērķis.....	3
II Pašreizējās situācijas apraksts un Projekta izstrādes nepieciešamība	3
III Priekšlikumu un komentāru iesniegšanas kārtība, termiņi un kontaktinformācija ..	3

Pielikumā:

Vadlīniju projekts "Vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozēšanai ūdenssaimniecības nozarē"

I Konsultāciju dokumenta mērķis

Konsultāciju dokumenta mērķis ir noskaidrot regulējamo sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju (turpmāk – Komersanti) un lietotāju, kā arī citu ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) izstrādāto vadlīniju elektroenerģijas cenas prognozēšanai ūdenssaimniecības nozarē projektu (turpmāk – Projekts).

II Pašreizējās situācijas apraksts un Projekta izstrādes nepieciešamība

Ņemot vērā, ka būtisku ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu izmaksu daļu (2022.gadā apstiprinātajos tarifos vidēji 29% no ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu kopējām izmaksām bez rentabilitātes) veido elektroenerģijas izmaksas un liela daļa Komersantu par elektroenerģiju norēķinās atbilstoši biržas cenām, kas ir mainīgas laikā, ir nepieciešams ieviest vienotu kārtību, kādā veikt elektroenerģijas cenu prognozi tarifu aprēķināšanas vajadzībām ūdenssaimniecības nozarē.

Patlaban konsultāciju procesā atrodas Regulatora 2016.gada 14.janvāra lēmuma Nr.1/2 "Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" (turpmāk – Metodika) grozījumu projekts, kura ietvaros Metodikā paredzēts, ka Regulators nosaka elektroenerģijas cenas prognozēšanas kārtību ūdenssaimniecības nozarē, ja Komersanti par elektroenerģiju norēķinās atbilstoši biržas cenai.

Metodikas grozījumu projekta ietvaros ir paredzēts ieviest iespēju Komersantiem pašiem noteikt ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifus, tādējādi operatīvi pielāgojoties straujajām izmaiņām enerģētikas tirgos. Līdz ar to skaidri elektroenerģijas cenas prognozēšanas noteikumi atvieglos gan tarifu aprēķinu, gan izvērtēšanu.

Projektā aprakstītā elektroenerģijas cenas prognozēšanas kārtība atbilst līdzšinējai praksei, Komersantiem prognozējot elektroenerģijas cenas ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas vajadzībām.

III Priekšlikumu un komentāru iesniegšanas kārtība, termiņi un kontaktinformācija

Priekšlikumus un komentārus par Projektu lūdzam Regulatoram iesniegt rakstveidā, nosūtot uz adresi: Ūnijas iela 45, Rīga, LV-1039, vai elektroniski uz elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz 2022.gada 28.oktobrim. Regulatora sagatavotais Projekts ir pievienots šā dokumenta pielikumā.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

Vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozēšanai ūdenssaimniecības nozarē

Ievads

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) saskaņā ar likumu “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” (turpmāk – Likums) aizstāv lietotāju intereses un veicina sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību, kā arī nodrošina savas darbības atklātumu, sniedz informāciju iestādēm un institūcijām un ieteikumus lietotājiem un pakalpojumu sniedzējiem, veic citus pasākumus, lai nodrošinātu savas darbības atklātumu, izskaidrotu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju rīcību un izzinātu sabiedrības attieksmi pret to.

Viens no Likuma mērķiem ir nodrošināt iespēju saņemt nepārtrauktus, drošus un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, kuru tarifi (cenas) atbilst ekonomiski pamatotām izmaksām.

Vadlīnijas ir vērstas uz izmaksu ekonomiskās pamatotības sasniegšanu, nodrošinot skaidru un vienotu pieeju regulējamu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju (turpmāk – Komersantu) tarifu projektu vai pašu noteikto tarifu aprēķinos izmantotās prognozētās elektroenerģijas cenas noteikšanā.

Atbilstoši Regulatora 2016.gada 14.janvāra lēmumam Nr.1/2 “Ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika)* Regulators nosaka elektroenerģijas cenas prognozēšanas kārtību ūdenssaimniecības nozarē, ja regulējams sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzējs (turpmāk – Komersants) par elektroenerģiju norēķinās atbilstoši biržas cenai.

I Elektroenerģijas cenas prognozēšanas kārtība

Prognozēto elektroenerģijas cenu Komersants nosaka kā vidējo svērto elektroenerģijas mēneša cenu prognozes aprēķinā izmantotajā periodā.

Elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā Komersants izmanto periodu – divi kalendārā gada ceturkšņi, sākot ar mēnesi, kurā plānota tarifu spēkā stāšanās; ja plānots, ka tarifi stāsies spēkā ceturkšņa otrajā vai trešajā mēnesī, tad prognozes aprēķinā izmanto attiecīgi vienu vai divus mēnešus un divus tiem sekojošos kalendārā gada ceturkšņus.

Elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā Komersants izmanto atbilstoši “Nasdaq” biržas tīmekļvietnē <http://www.nasdaqomx.com> publicētajiem nākotnes finanšu instrumentiem prognozēto elektroenerģijas cenu, summējot tai klāt atbilstoši “Nord Pool” elektroenerģijas biržas tīmekļvietnē <https://www.nordpoolgroup.com> publicētajiem datiem noteikto Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību un elektroenerģijas tirgotāja uzcenojumu vai, ja tas nav zināms, elektroenerģijas nodokli un aprēķina veikšanas laikā elektroenerģijas tirgū Latvijā aktuālo maksas par balansēšanas pakalpojumiem un uzcenojuma apmēru.

* Skat. [precizēto konsultāciju dokumentu par grozījumiem ūdenssaimniecības pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā](#).

Atkarībā no elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā izmantotā perioda Komersants izmanto Nasdaq biržas Ziemeļvalstu elektroenerģijas bāzes vidējās likmes mēneša nākotnes finanšu instrumentus ENOAFUTBLM un SYHELAFUTBLM vai ceturkšņa nākotnes finanšu instrumentus ENOFUTBLQ un SYHELAFUTBLQ.

Elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā Komersants izmanto pilno kalendāro mēnešu pirms prognozes aprēķina veikšanas vidējo Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību periodā, kas sākas ne agrāk par 2022.gada 1.jūniju un nav ilgāks par sešiem mēnešiem.

II Pamatojums prognozes aprēķinam izvēlētajiem datiem

Somijas tirdzniecības zonas finanšu instrumentiem ir augstāka likviditāte (vairāk faktiski notikušu darījumu) nekā Latvijas tirdzniecības zonai piesaistītajiem instrumentiem. Nasdaq biržā tiek tirgoti Ziemeļvalstu finanšu instrumenti, tai skaitā Latvijas un Somijas tirdzniecības zonas finanšu instrumenti. Tādēļ ir pamatoti elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinam izmantot Nasdaq biržas datus par Somijas tirdzniecības zonas finanšu instrumentiem. Ņemot vērā straujo cenu dinamiku ne vien elektroenerģijas tirgū, bet energoresursu tirgos kopumā, tostarp dabasgāzes tirgū, kam ir ietekme arī uz elektroenerģijas ražošanas izmaksām, šobrīd izteiktām ilgtermiņa nākotnes prognozēm elektroenerģijas cenai ir augsts risks būtiski mainīties, tostarp arī enerģētiskā notiekošās strukturālās pārkārtošanās dēļ. Regulatora ieskatā, lai mazinātu riskus, elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā ir pamatoti izmantot Nasdaq biržas datus par diviem kalendārā gada ceturkšņiem, kuriem prognozētajiem datiem ir augstāka likviditāte un mazāks risks būtiski mainīties. Lai tarifu aprēķinā izmantotā prognozētā elektroenerģijas cena tiktu pietuvināta faktiskajiem darbības apstākļiem laikā, kad tiks uzsākts piemērot Regulatora apstiprinātos vai Komersanta pašnoteiktos tarifus, kā prognozes perioda sākumu ir pamatoti izmantot tarifu spēkā stāšanās mēnesi.

Elektroenerģijas cena rēķinā ir atkarīga no Latvijas tirdzniecības zonas cenas, tāpēc prognozes aprēķinā nepieciešams papildus iekļaut novērtējumu par Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību. Šim nolūkam nepieciešamie dati par Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturiskajām cenām ir pieejami "Nord Pool" elektroenerģijas biržas tīmekļvietnē. Tādēļ ir pamatoti elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinam izmantot "Nord Pool" biržas datus. Elektroenerģijas cenu starpība starp Somijas un Latvijas tirdzniecības zonām kopš 2022.gada jūnija saistībā ar elektroenerģijas starpsavienojumu jaudu ierobežojumiem virzienā no Igaunijas uz Latviju ir būtiski pieaugusi. Regulatora ieskatā, lai precīzāk ievērtētu faktisko situāciju elektroenerģijas tirgū, vienlaikus ievērtējot arī cenu starpību mainību ilgākā laika periodā, elektroenerģijas cenas prognozes aprēķinā ir pamatoti izmantot iepriekšējo mēnešu vidējo Latvijas un Somijas tirdzniecības zonu vēsturisko cenu starpību periodā, kurš sākas ne agrāk par 2022.gada 1.jūniju un kurš nav ilgāks par sešiem mēnešiem.

Priekšsēdētāja

A. Ozola